

PM 2013:204 RI (Dnr 319-1551/2012)

Rädda ”Giraff-kranen” som ska flyttas från Beckholmen

Skrivelse av Tomas Rudin (S)

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

Skrivelse av Tomas Rudin (S) om ”Rädda Giraff-kranen som ska flyttas från Beckholmen” anses vara besvarad med hänvisning till vad som sägs i promemorian.

Föredragande borgarrådet Sten Nordin anför följande.

Ärendet

Tomas Rudin (S) föreslår i en skrivelse den 29 oktober 2012 att Giraff- kranen som ska flyttas från Beckholmen räddas och flyttas till lämplig plats.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret och Stockholms Stadshus AB.

Stadsledningskontoret anser att omlokalisering av Giraffkranen bör göras av kranens ägare i dialog med den markägare som är aktuell beroende på vilken placering som övervägs.

Stockholm Stadshus AB anser att det finns flera aktörer i Stockholm som äger, förvaltar och ansvarar för kajlägen i staden och som kan vara mer naturliga förvaltare av Giraffkranen, som ett kulturhistoriskt värdefullt inslag i stadsmiljön.

Mina synpunkter

Den så kallade Giraffkranen på Beckholmen har kommit att utgöra ett bekant inslag i Stockholms stadsbild. Då pågående sanerings- och upprustningsarbeten på Beckholmen medför att varvskranen måste flytta är det önskvärt om det går att möjliggöra en ny placering för kranen.

Stockholms Hamn AB förbereder för närvarande en kajstrategi, vilken omfattar en inventering av stadens kajer. Ett beslut i frågan var kranen ska placeras bör därför avvaktas till dess att inventeringen är avklarad, så att alla möjligheter kan beaktas. Stockholms Hamn AB lyfter därutöver själv fram att det finns andra områden, som bolaget inte förvaltar, som kan vara lämpliga för kranens framtida placering.

Kranen i sig är i mycket dåligt skick och kräver omfattande renovering i samband med en flytt, vilket innebär stora kostnader. Viktigt att poängtera i sammanhanget är

därför att en omlokalisering och renovering av Giraff-kranen bör ske på ägarens bekostnad. I övrigt hänvisar jag till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

Skrivelse av Tomas Rudin (S) om ”Rädda Giraff-kranen som ska flyttas från Beckholmen” anses vara besvarad med hänvisning till vad som sägs i promemorian.

Stockholm den 27 november 2013

STEN NORDIN

Bilaga

Skrivelse (Dnr 319-1551/2012) av Tomas Rudin (S) om att rädda Giraff-kranen som ska flyttas från Beckholmen.

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarråden Roger Mogert och Tomas Rudin (båda S) enligt följande.

Vi föreslår borgarrådsberedningen föreslå kommunstyrelsen besluta

1. Att tillstyrka skrivelsen
2. Att därutöver anför

Det är positivt att borgarrådet ser det kulturella och historiska värde som Giraff-Kranen på Beckholmen fyller. Som framgår av skrivelsen har kranarna varit placerade i flera av Stockholms hamnar under årens lopp. Enligt beräkningar och offert från Stockholms Reparationsvarv AB skulle en flytt och rustning av kranen kosta någonstans mellan 1 – 1,5 mnkr och inte som Stockholms Hamnar tidigare uppgett närmare 6,5 mnkr. Då kranen har en gedigen historia och fyller en betydelsefull roll i Stockholms stadsbild bör det utredas om staden skulle kunna stå för hälften av flyttkostnaderna för att säkerställa att Giraff-Kranen får ett fortsatt liv i någon av Stockholms hamnar.

Reservation anfördes av borgarrådet Daniel Helldén (MP) enligt följande.

Jag föreslår borgarrådsberedningen föreslå kommunstyrelsen besluta

1. Att tillstyrka skrivelsen
2. Att vidare anför följande;

”Giraff- kranen”, som i samband med utvecklandet av Beckholmen ska flyttas, utgör precis som motionären skriver ett välbekant inslag i Stockholms stadsbild. Den knyter även an till stadens maritima historia. ”Giraff- kranen” bör i framtiden fortsatt kunna ses av många stockholmare. Kranens placering är dock inte enbart en fråga om lokalisering. Även de ekonomiska frågorna måste utredas.

Kommunstyrelsen

Reservation anfördes av Karin Wanngård, Tomas Rudin och Maria Östberg Svanelind (alla S) med hänvisning till reservationen av (S) i borgarrådsberedningen.

Reservation anfördes av Åsa Jernberg och Stefan Nilsson (båda MP) med hänvisning till reservationen av (MP) i borgarrådsberedningen.

Reservation anfördes av Ann-Margarethe Livh (V) enligt följande.

Jag föreslår kommunstyrelsen besluta

1. Att bifalla skrivelsen
2. Samt att därutöver anföra

Kranen utgör ett kulturarv från en svunnen tid och ska naturligtvis bevaras. Samtliga remissinstanser är också positiva till detta och det handlar som vanligt om vem som ska betala för renovering och flytt. Självklart måste man finna en plats där den varken utgör ett hinder för Hamnens ordinarie verksamhet eller att en kommande placering kommer att begränsa framtida utveckling och användning av våra hamnområden och kajer. Berörda parter får naturligtvis diskutera detta och komma med förslag. När det gäller finansieringen bör det kunna lösas utan allt för stora uppoffringar från de inblandade intressenterna. Det är inga astronomiska summor vi pratar om.

ÄRENDET

Tomas Rudin (S) föreslår i en skrivelse den 29 oktober 2012 att ”Giraff- kranen” som ska flyttas från Beckholmen räddas och flyttas till lämplig plats.

BEREDNING

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret samt Stockholms Stadshus AB.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 19 december 2012 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret konstaterar att den så kallade Giraff-kranen, som är den enda kvarvarande av de två hamnkranar som gavs gestaltning med giraff-motiv av konstnären Tor Svae 1988, utgör ett välbekant inslag i Stockholms stadsbild som knyter an till stadens maritima historia. Kontoret anser således i likhet med skribenten att en placering av kranen som möjliggör att den fortsatt kan ses av många stockholmare förvisso vore önskvärt.

Emellertid anser stadsledningskontoret att kranens placering inte är en fråga som endast handlar om att finna en lämplig plats. Det krävs också att transporten av kranen från dess nuvarande läge på Beckholmen ombesörjs, liksom att den nya uppställningsplatsen är adekvat och säkert utformad.

De praktiska hänsyn som krävs för en omlokalisering av kranen bör enligt stadsledningskontorets mening göras av kranens ägare i dialog med den markägare som är aktuell beroende på vilken placering som övervägs. Kontoret anser att staden förvisso kan vara en tänkbar part i detta, men att det inte självklart kan förutsättas att kranen ska placeras på mark i stadens ägo, eftersom det finns åtskilliga andra tänkbara placeringar som är belägna på mark som ägs av andra aktörer. Inte heller är det enligt kontorets uppfattning självklart att kostnadsbördan för en omlokalisering bör falla på staden.

Stadsledningskontoret föreslår med hänvisning till ovanstående att kommunstyrelsen beslutar att anse skrivelsen besvarad.

Stockholm Stadshus AB

Stockholm Stadshus AB:s yttrande daterat den 23 januari 2013 har i huvudsak följande lydelse.

Koncernledningen delar Tomas Rudins uppfattning att Giraff-kranen kan betraktas som en del av stadens kultur, hamn- och varvshistoria. Det finns dock flera aktörer i Stockholm som äger, förvaltar och ansvarar för kajlägen i staden; Kungliga Djurgårdsförvaltningen, som äger Beckholmen, och Djurgården samt Statens Fastighetsverk, som förvaltar bebyggelsen på Djurgården och statens egendom på bl.a. Blasieholmen, Skeppsholmen och Kastellholmen. Dessa aktörer utgör idag förvaltare av statens kulturarv och kan därmed även fortsättningsvis vara mer naturliga förvaltare av Giraff-kranen, som ett kulturhistoriskt värdefullt inslag i stadsmiljön. Bland de kajlägen som förvaltas av dessa båda, kan möjligen mera lämpliga alternativ till placering återfinnas i ett naturligt kulturhistoriskt sammanhang. Som exempel på förslag kan nämnas Skeppsholmen, där Giraff-kranen med sin konstnärliga utsmyckning, kan utgöra en pendang till Moderna Museet, i kombination med de många äldre fartyg som omger holmens kajer eller i ett Djurgårdsförvaltningens lägen närmare Gröna Lund, där kajerna kantas av andra ”attraktioner”.

Stockholms Hamn har i huvudsak rörlig sjötrafik kring sina kajer, vilket medför vissa svårigheter att hitta lämpliga lägen för en kran vid bolagets kajer. Den kan komma att hindra anpassning av nya kajlägen för sjötrafik, som är under kontinuerlig utveckling.

Stockholms Hamn har sedan flera år tillbaka haft i uppdrag att medverka i utarbetande av en kajstrategi, i samråd med ovan nämnda aktörer samt trafik- och renhållningsnämnden. Det kan vara ett lämpligt sammanhang att ta upp frågan om ny placering av Giraff-kranen och Stockholms Hamn ska, som sakkunniga, naturligtvis bidra i det arbetet.

Stockholms Hamn AB

Stockholms Hamn AB:s yttrande daterat den 12 december 2012 har i huvudsak följande lydelse.

Inledningsvis vill Stockholms Hamn informera om att det redan idag finns en kran från 1939 som står i Hammarbyhamnen, där den inte utgör något hinder för Hamnens ordinarie verksamhet. Kranen utgör ett trevligt inslag på kajen och vittnar om Stockholms långa hamn- och varvshistoria.

Stockholms Hamn har inventerat områden som Hamnen förvaltar för att se vilka alternativ som finns för giraffkranen. Masthamnens östra del, där det idag finns ett kollager, skulle kunna vara ett sådant alternativ. Även området mitt emot Masthamnen, på östra sidan om Danvikskanalen, har diskuterats. Vidare skulle kranen eventuellt kunna placeras på södra sidan om Danviksbron, på Södermalm, i anslutning till hamnområdet. Se bifogad karta för studerade alternativ.

Hamnen bedömer dock att det även kan finnas andra områden, som Hamnen inte förvaltar över, som kan vara lämpliga för kranens framtida placering. Detta bör därmed utredas vidare.

Om kranen ska bevaras och flyttas är det en öppen fråga huruvida den ska bevaras som ett konstverk i form av en giraff eller som en till synes fungerande hamnkran. Kranen är idag i mycket dåligt skick och oavsett hur kranen bevakas krävs omfattande renovering.

Stockholms Hamnar har – utifrån erfarenheterna av den befintliga kranen i Hammarbyhamnen - uppskattat kostnaderna för flyttning samt erforderlig renovering av kranen till närmare 6,5 miljoner. Avgörande för kostnaderna för markarbete är vald placering. Placering i slänt och vid dåliga markförhållanden kan öka kostnaden dramatiskt. Även teknisk ytbehandling (här räknas ej den konstnärliga utsmyckningen) är en stor kostnadspost. Det årliga underhållet av kranen beräknas uppgå till 50 000 – 150 000 kronor beroende på tillsyn, belysning, klotter etc.

Om Hamnens mark blir aktuell för flytten av giraffkranen bör det beaktas att denna kan begränsa framtida utveckling och användning av viktiga hamnområden och kajer. Även säkerheten för allmänheten måste tas hänsyn till vid en eventuell omlokalisering av giraffkranen till en publik men undanskymd plats som exempelvis Masthamnen. Exempel på risker är snö- och isbildning eller personer som olovligen klättrar upp i kranen.